

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 18 Ιουνίου 2018

Αριθ. Πρωτ.:

ΔΙΔΑΔ/Φ.35.50/2412/οικ.21795

Ταχ. Δ/νση : Βασ. Σοφίας 15, 106 74 Αθήνα
Τηλέφωνα : 213-131-3373, -3212,-3274, -3215
Fax : 213-131-3389

Προς:

1. Όλα τα Υπουργεία,
Γενικές και Ειδικές Γραμματείες
Διευθύνσεις Διοικητικού-Προσωπικού
2. Όλες τις Αποκεντρωμένες
Διοικήσεις
Διευθύνσεις Διοικητικού-Προσωπικού
3. Όλες τις Περιφέρειες
Διευθύνσεις Διοικητικού-Προσωπικού
4. Όλες τις Ανεξάρτητες Αρχές
Διευθύνσεις Διοικητικού-Προσωπικού

Θέμα: Προβάδισμα κατηγοριών – προϊστάμενοι οργανικών μονάδων

Αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

A. Οι διατάξεις των παρ.1 και 2 του άρθρου 54 του ν.4178/2013 (Α' 174), όπως ισχύει, ορίζουν τα εξής: «1. Η οργάνωση και λειτουργία των υπουργείων, των αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών, των αποκεντρωμένων διοικήσεων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου καθορίζεται με τους Οργανισμούς των φορέων αυτών, οι οποίοι καταρτίζονται, αντικαθίστανται ή τροποποιούνται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού. .... 2. Με τους Οργανισμούς των φορέων της παραγράφου 1 καθορίζονται: α) ... β) ... γ) ... δ) Η γενική περιγραφή καθηκόντων κάθε θέσης ευθύνης, οι κλάδοι από τους οποίους θα προέρχονται οι Προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων, καθώς και τυχόν πρόσθετα ειδικά προσόντα που απαιτούνται για την πλήρωση κάθε θέσης ευθύνης».

B. Οι διατάξεις των παρ. 1-3 του άρθρου 84 του Υπαλληλικού Κώδικα (Υ.Κ., ν. 3528/2007), όπως ισχύει, ορίζουν ότι: «1. Ως προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης επιλέγονται υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, εφόσον: ..... 2. Ως προϊστάμενοι Διεύθυνσης ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου (μεταξύ Διευθύνσεως και Τμήματος) επιπέδου οργανικών μονάδων επιλέγονται υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ εφόσον: ..... 3. Ως προϊστάμενοι Τμήματος ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικής μονάδας επιλέγονται υπάλληλοι ΠΕ ή ΤΕ ή ΔΕ εφόσον: .....»

Γ. Οι διατάξεις του άρθρου 97 «Προβάδισμα» του Υ.Κ, ορίζουν τα εξής: «Το προβάδισμα μεταξύ των υπαλλήλων καθορίζεται ως εξής: α) Μεταξύ υπαλλήλων που ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες προηγούνται οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΕΘ και ακολουθούν κατά σειρά οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΠΕ, της κατηγορίας ΤΕ, της κατηγορίας ΔΕ και τέλος οι υπάλληλοι της κατηγορίας ΥΕ. β) Μεταξύ υπαλλήλων που ανήκουν στην ίδια κατηγορία προηγούνται οι υπάλληλοι ανώτερου βαθμού με βάση την ιεραρχική κλίμακα των βαθμών του άρθρου 80. γ) Μεταξύ υπαλλήλων του ίδιου κλάδου και βαθμού δεν υπάρχει προβάδισμα. δ) Όπου από τις οικείες οργανικές διατάξεις επιτρέπεται η τοποθέτηση προϊσταμένου κατηγορίας που έπεται κατά το προβάδισμα δεν ισχύει το προβάδισμα των κατηγοριών». Όσον αφορά στην τελευταία περίπτωση, στην αριθ. ΔΙΔΑΔ/Φ.35.47/2306/οικ.17520/29-05-2017 (ΑΔΑ: 6ΜΜ1465ΧΘΨ-Φ7Γ) εγκύκλιο του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Σύστημα επιλογής Προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 84-86 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύει» διευκρινίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Όταν οι οικείες οργανικές διατάξεις προβλέπουν διαζευκτικά τη δυνατότητα επιλογής σε θέση προϊσταμένου υπαλλήλων διαφορετικών κατηγοριών προσωπικού (π.χ. υπάλληλοι κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού ή ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού), τότε δεν ισχύει το προβάδισμα των κατηγοριών. Όταν, όμως, από τις οικείες οργανικές διατάξεις, προβλέπεται δυνατότητα επιλογής σε θέση προϊσταμένου «εν ελλείψει» υπαλλήλων προβαδίζουσας κατηγορίας, τότε ισχύει το προβάδισμα των κατηγοριών (άρθρο 97 του Υ.Κ.) και οι υπάλληλοι της κατηγορίας που έπεται κατά το προβάδισμα μπορούν να συμμετέχουν στην κρίση μόνο αφού εξαντληθούν οι υποψήφιοι της προβαδίζουσας κατηγορίας, ακόμη και με τις ελάχιστες προϋποθέσεις επιλογής που ορίζονται στις διατάξεις του Υ.Κ.».

Δ. Από το συνδυασμό των προαναφερομένων διατάξεων, αλλά και σύμφωνα με πάγια νομολογία (ΣτΕ 1729/1990, 249/1998, 915/2000, 2207/2002, 102/2010, 2459/2012, ΔΕφ Θεσσαλονίκης 243/2002), προκύπτει ότι (βλ. Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, Α.Ι. Τάχος-Ι.Λ. Συμεωνίδης, Γ' Έκδοση, Εκδ. Σάκκουλα, 2007, σελ. 1055) κάθε αρμόδια αρχή (Υπουργείο, Ν.Π.Δ.Δ., Αποκεντρωμένη Διοίκηση, κ.λπ.), κατά την κατάρτιση των οργανισμών των οικείων υπηρεσιών της, προσδιορίζει ανάλογα με το αντικείμενο των συγκεκριμένων οργανικών μονάδων και την ειδικότητα του κλάδου των υπαλλήλων, από ποιες κατηγορίες (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ) και από ποιους κλάδους κάθε κατηγορίας θα προέρχονται οι προϊστάμενοι των οργανικών της μονάδων, χωρίς να είναι υποχρεωμένη να ορίσει ότι οι προϊστάμενοι θα προέρχονται από όλες τις κατηγορίες ή από όλους τους κλάδους κάθε κατηγορίας, όπως κατ' αρχήν οι κατηγορίες αυτές προσδιορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του Υ.Κ.

Ε. Πρόσφατες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 2811-2813/2017, 2816-2818/2017) ακύρωσαν οργανικές διατάξεις φορέων, καθώς «...ο προσβαλλόμενος οργανισμός παρανόμως προβλέπει την επιλογή διαζευκτικώς υπαλλήλων διαφορετικής κατηγορίας (ΠΕ ή ΤΕ) ως Προϊσταμένων σε όλες τις αναφερθείσες οργανικές μονάδες (Διευθύνσεις και Τμήματα), καταργώντας αδιακρίτως το θεσπιζόμενο προβάδισμα με το άρθρο 97...».

Περαιτέρω, μολοντί σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν.2690/1999, Α' 45) η υποχρέωση επαρκούς αιτιολογίας των διοικητικών πράξεων αφορά,

κατ' αρχήν, στις ατομικές διοικητικές πράξεις, η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει επεκτείνει τη σχετική υποχρέωση αιτιολόγησης και στην περίπτωση κανονιστικών πράξεων με τις οποίες εφαρμόζονται συγκεκριμένα κριτήρια που τίθενται από τις εξουσιοδοτικές διατάξεις, όταν με κανονιστική πράξη θεσπίζονται εξαιρέσεις από υφιστάμενη κανονιστική πράξη καθώς και σε περιπτώσεις που αφορούν στη χρήση αόριστων νομικών εννοιών (ΣτΕ 830/1977, 2866/1986). Σε όλες αυτές μάλιστα τις περιπτώσεις αρκεί η τεκμηρίωση να προκύπτει από τις σχετικές προπαρασκευαστικές πράξεις ή τα λοιπά στοιχεία του φακέλου (ΣτΕ Ολ 1210/2010).

ΣΤ. Βάσει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, αναφερόμενη σε **αδιάκριτη** κατάργηση του προβαδίσματος των κατηγοριών και λαμβάνοντας υπ' όψη το γράμμα του άρθρου 97 του Υ.Κ. («Όπου από τις οικείες οργανικές διατάξεις επιτρέπεται η τοποθέτηση προϊσταμένου κατηγορίας που έπεται κατά το προβάδισμα δεν ισχύει το προβάδισμα των κατηγοριών»), δεν έχει την έννοια ότι η διαζευκτική διατύπωση των κατηγοριών στις οικείες διατάξεις (π.χ. ΠΕ, ΤΕ ή ΔΕ) ή ακόμη και η πρόβλεψη ως αποκλειστικής κατηγορίας για ορισμένη θέση ή θέσεις ευθύνης μιας κατώτερης με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 97 Υ.Κ. κατηγορίας συγκεκριμένου-ων κλάδου-ων/ειδικότητας-ων, αντιστρατεύεται τη ρύθμιση του άρθρου αυτού. **Αντίθετα, η χρήση των διατυπώσεων αυτών εξακολουθεί να παραμένει δυνατή και εντός των πλαισίων των εξουσιοδοτικών διατάξεων**, ωστόσο, προκειμένου να συμμορφώνονται οι φορείς στην εν λόγω νομολογία, θα πρέπει:

α) να μην αξιοποιούν την εξαιρετική διατύπωση του άρθρου 97 περ. δ' του Υ.Κ. **αδιακρίτως** σε όλες τις περιπτώσεις θέσεων ευθύνης, δηλ. να περιορίζονται σε όσες περιπτώσεις μπορεί να τεκμηριωθεί η αναγκαιότητα και σκοπιμότητά της, και

β) να προκύπτει σχετική τεκμηρίωση, είτε από το σώμα της πράξης είτε από τα στοιχεία του φακέλου, ώστε να διασφαλίζεται ότι η εξαίρεση που υλοποιείται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 97 περ. δ' του Υ.Κ., δεν οδηγεί σε **αδιάκριτη** κατάργηση του προβαδίσματος των κατηγοριών, αλλά είναι πλήρως ευθυγραμμισμένη με την εξυπηρέτηση της αρχής της αποτελεσματικότητας της διοίκησης και εντός του πλαισίου των εξουσιοδοτικών διατάξεων.

Κατά τη σύνταξη των οργανισμών των δημοσίων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ., θα πρέπει επομένως να λαμβάνονται υπόψη κατ' αρχήν οι υπηρεσιακές ανάγκες σε συνδυασμό με την πρόβλεψη του προβαδίσματος των κατηγοριών του άρθρου 97 του Υ.Κ., με επιτρεπτή την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας της διοίκησης, στο πλαίσιο της οποίας δύναται η διοίκηση να ορίζει διαζευκτικά τις κατηγορίες ΠΕ, ΤΕ ή ΔΕ ή και να περιορίζει τις κατηγορίες και τους κλάδους από τους οποίους θα προέρχονται οι προϊστάμενοι των οργανικών μονάδων, προκειμένου να επιτυγχάνεται κατά τρόπο αποτελεσματικό η άσκηση των αρμοδιοτήτων των εν λόγω οργανικών μονάδων προς εξυπηρέτηση πρωτίστως του δημοσίου συμφέροντος, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη το δικαίωμα των υπαλλήλων για υπηρεσιακή εξέλιξη. Σε κάθε περίπτωση, η αξιοποίηση της εξαιρετικής διατύπωσης του άρθρου 97 περ. δ' του Υ.Κ. δεν μπορεί να γίνεται αδιακρίτως και χωρίς τεκμηρίωση, η οποία θα προκύπτει είτε από το σώμα της πράξης είτε από τα στοιχεία του φακέλου.

Παρακαλούνται τα Υπουργεία να γνωστοποιήσουν την παρούσα εγκύκλιο στα Ν.Π.Δ.Δ. που εποπτεύουν. Επιπλέον, το Υπουργείο Εσωτερικών να την κοινοποιήσει στους ΟΤΑ Α΄ βαθμού και στην Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος.

Η παρούσα εγκύκλιος έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης, www.minadmin.gov.gr, στη διαδρομή: «*Διοικητική Ανασυγκρότηση/ Ανθρώπινο Δυναμικό/Κώδικας Δημοσίων Υπαλλήλων*».

Η Υπουργός

Όλγα Γεροβασίλη

Κοινοποίηση:

1. Όλα τα Υπουργεία: Γραφεία Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών
2. Όλους τους Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων
3. Όλους τους Περιφερειάρχες
4. Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, Λεωφ. Συγγρού 60, 117 42 Αθήνα, seedd@seedd.gr
5. Α.Δ.Ε.Δ.Υ., Ψύλλα 2 και Φιλελλήνων, 105 57 Αθήνα, adedy@adedy.gr

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Διεύθυνση Δομών, Διαδικασιών και Αρχείων
- Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
- webupload@ygdmed.gov.gr, για ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Υπουργείου, στη διαδρομή «*Διοικητική Ανασυγκρότηση / Ανθρώπινο Δυναμικό / Κώδικας Δημοσίων Υπαλλήλων*».